

7/18698

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 643

04 Nisan 2011

Konu :Yazılı Soru Önergesi (7-18698)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 17.03.2011 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-29710 sayılı yazısı.

Manisa Milletvekili Sayın Erkan AKÇAY'ın tarafıma tevcih ettiği 7/18698 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, Dış İlişkiler Dairesi ve Transit Petrol Boru Hatları Dairesinden alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :

-Önerge Cevabı (2 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği : Bilgi :
TBMM Bşk. Başbakanlık

**MANİSA MİLLETVEKİLİ SAYIN ERKAN AKÇAY'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/18698)**

Sorular 1, 2:

Irak-Türkiye Ham petrol Boru Hattı'nın (ITP) İskenderun Körfezinde olması nedeniyle, bölge enerji kaynaklarını Türkiye üzerinden uluslararası pazarlara iletmek ve ülke ihtiyacını karşılamak için 1992 yılından bu yana, sarf edilen çabalar sonucu oluşturulan Bakü-Tiflis-Ceyhan (BTC) petrol boru hattı ile bu bölgeye Doğu Akdeniz'de bir "Rotterdam" hüviyeti verilmesi amaçlanmıştır. Ancak, Körfez ve Irak savaşları sonucu Irak-Türkiye Ham petrol Boru Hattı 1990 yılından buyana bazı yıllar ya işletilememiş ya da düşük kapasitede petrol sevkiyatı yapılmıştır. Irak'ın ABD tarafından işgali sonrası, tam kapasitede işletilmesi beklenen boru hattında beklenenin tam aksi, 2003 öncesi değerlere dahi ulaşılammış üstelik yaklaşık 20 yıldan bu yana faal olmayan Kerkük-Hayfa petrol boru hattının yeniden devreye alınma planları ve yürütülen çalışmalar ve Irak'ın faal olan körfez hattı göz önüne alındığında, yakın tarihte Irak-Türkiye Ham petrol Boru Hattı'nın istenen kapasitede çalıştırılmayacağını göstermektedir.

Başbakan Erdoğan'ın Mayıs 2005'teki İsrail gezisinde Ceyhan'ı İsrail'in Ashkelon limanına bağlayacak, petrol, gaz, su, fiber optik kablo ve elektrik hattı taşıyacak bir boru hattı projesi gündeme gelmiştir. Daha sonra, dönemin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Güler'in 2006'daki İsrail ziyaretinde, İsrail Altyapı Bakanı B. Ben Eliezer ile 13 Aralık'ta imzaladığı mutabakat zaptı, yeni boru hattı projesinin İsrail'in Akdeniz kıyısındaki Ashkelon limanı ile Kızıldeniz'deki Eilat limanı, arasında 1969'da tesis edilmiş olan ve Süveyş Kanalı'nı by-pass eden 254 kilometrelik 42'inç çapında 60 milyon ton/yıl kapasitedeki boru hattının kullanımını gündeme getirmiştir. Bu kapsamda;

-Yazılı ve görsel medyaya yansıyan bilgilere göre, İsrail'in, Rusya Federasyonu ile görüşerek, Mavi Akım doğalgaz hattını Akdeniz'e ve oradan da İsrail'e uzatmasını talep ettiği anlaşılmaktadır. Boru hattının İsrail ucunda kurulacak bir LNG Üretim Tesisi, Akdeniz ve Avrupa pazarında Türkiye'nin elde edeceği maddi ve stratejik kazancın İsrail'e devredilmesi olmayacak mıdır?

-İsrail ile birlikte yürütülmesi planlanan ve "Ceyhan'ın Boru Hatlarıyla Hindistan ve Uzakdoğu'ya Bağlanacağı" sözleriyle pazarlanmaya çalışılan Akdeniz Hattının, Türkiye'nin menfaatleriyle çeliştiğini düşünüyor musunuz?

Cevaplar 1, 2:

Ülkemiz, gerek coğrafi, gerekse jeopolitik konumu ile Orta Doğu ve Orta Asya'nın üretiminin dünya pazarlarına ulaşmasında hem bir köprü hem de bir terminal olma özelliği taşımaktadır. Samsun-Ceyhan Petrol Boru Hattı'nın bir uzantısı olarak geliştirilerek İsrail'in Ashkelon-Eilat Boru Hattına bağlanması öngörülen boru hattı ile petrolün, Karadeniz'den Kızıldeniz'e, buradan da tankerler vasıtasıyla başta Hindistan ve Çin olmak üzere Uzakdoğu ülkelerine ulaştırılması amaçlanmaktadır. Bu proje ve Türkiye-İsrail arasında yapımı planlanan çoklu boru hattı projesi kapsamında yer alan Mavi Akım Doğal Gaz Boru Hattı'nın Akdeniz'e ve İsrail'e uzatılması projesinde mevcut durum itibarıyla herhangi bir ilerleme kaydedilmemiştir.

Zaman zaman Irak'ta yaşanan sorunlar nedeniyle aksamalara uğrasa da tarafımızdan 30 yılı aşkın bir süredir başarılı bir şekilde işletilen Irak-Türkiye Ham Petrol Boru Hattına ilişkin Anlaşma ve Protokollerin süresi 19 Mart 2010 tarihinde dolmuştur. Irak ile 2010 yılı Şubat ayında resmi görüşmeler başlatılmış ve 19 Eylül 2010 tarihinde Bağdat'ta, söz konusu anlaşma ve protokollerde değişiklik yapılmasını ve sürelerinin uzatılmasını öngören değişiklik anlaşması imzalanmıştır. Böylece Irak petrolünün Ceyhan üzerinden dünya pazarlarına ulaşmasının devamı sağlanmıştır.

Soru 3:

Türkiye'nin jeopolitik ve jeostratejik konumunun bilincinde olarak, dış politikada, Türkiye'yi ve kazanımlarını her alanda öne çıkaracak, komşuları ile denge sağlamaya yönelik bir" Enerji Strateji Programınız var mıdır?

**MANİSA MİLLETVEKİLİ SAYIN ERKAN AKÇAY'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/18698)**

Cevap 3:

Ülkemiz, on yılı aşkın bir süredir Doğu-Batı ve Kuzey-Güney enerji koridorlarını aktif bir şekilde yürüterek hayata geçirmektedir. Enerji zengini Hazar, Orta Asya, Orta Doğu ülkeleri ile Avrupa'daki tüketici pazarları arasında doğal bir "Enerji Koridoru" olmak üzere pek çok önemli enerji projeleri geliştirilmektedir. Dolayısıyla, Türkiye enerji stratejisini, zamanında, güvenilir, düşük maliyetli, çevreyle uyumlu ve kaliteli enerji sağlamak üzere şekillendirmiş ve bölgesinde enerji merkezi olma misyonunu benimsemiştir.

Hali hazırda işletme aşamasına geçilmiş bulunan ve ülkemiz topraklarından geçen (transit) ham petrol ve doğalgaz boru hatları, "Irak-Türkiye (Kerkük-Yumurtalık) Ham Petrol Boru Hattı", "Bakü-Tiflis-Ceyhan (BTC) Ana İhraç Ham Petrol Boru Hattı", "Bakü-Tiflis-Erzurum Doğal Gaz Boru Hattı" ve "Türkiye-Yunanistan Doğal Gaz Boru Hattı Bağlantısı"dır. Ayrıca, Türkiye-Yunanistan Doğal Gaz Boru Hattı Projesi İtalya uzantısının ise 2016-2017 yıllarında tamamlanması planlanmaktadır. Bunlardan Irak-Türkiye (Kerkük-Yumurtalık) Ham Petrol Boru Hattı, Bakü-Tiflis-Erzurum Doğal Gaz Boru Hattı ve Türkiye-Yunanistan Doğal Gaz Boru Hatlarının işletmeciliği BOTAŞ Genel Müdürlüğü tarafından yapılmaktadır. Bakü-Tiflis-Ceyhan Ana İhraç Ham Petrol Boru Hattının işletmeciliği ise atanmış işletmeci olarak belirlenen ve sermayesinin %100'ü BOTAŞ'a ait BOTAŞ International (BIL) Şirketi tarafından yürütülmektedir.

Ülkemizden geçmesi (transit) planlanan boru hatları ise, "Samsun- Ceyhan Ham Petrol Boru Hattı", "Nabucco Doğal Gaz Boru Hattı Sistemi" (BOTAŞ, Bulgargaz, Transgaz, MOL, OMV ve RWE olmak üzere 6 eşit hisseli ortak), "Arap Doğal Gaz Boru Hattı", "Irak-Türkiye Doğal Gaz Boru Hattı", "Türkiye-İsrail Doğal Gaz Boru Hattı", "Mavi Akım 2 Doğal Gaz Boru Hattı", "Türkmenistan-Türkiye-Avrupa (Hazar Geçişli) Doğal Gaz Boru Hattı" ve "Katar-Türkiye Doğal Gaz Boru Hattı"dır.